

ความแปลกแยกในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน
เขตภาคกลาง ประเทศไทย

พัชราภรณ์ เนตรสว่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

ความแปลกแยกในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตภาคกลาง ประเทศไทย
WORK ALIENATION OF PROFESSIONAL NURSES IN DISTRICT HOSPITALS IN THE
CENTRAL REGION OF THAILAND

พัชราภรณ์ เนตรสว่าง 5037049 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภูษิตา อินทรประสงค์, พบ.ค.(การบริหารการพัฒนา), จรรยา
ภัทรอาชาชัย, Sc.D.(Bios.)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงอรรถาธิบาย เพื่ออธิบายรูปแบบความแปลกแยกในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพภาวะผู้นำแบบสนับสนุน คุณลักษณะของงาน และมีวัฒนธรรมของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคกลาง และวิเคราะห์ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบสนับสนุน คุณลักษณะของงานและมีวัฒนธรรมกับความแปลกแยกในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคกลาง ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจาก พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนขนาด 30 60 90 และ 120 เตียง เขตภาคกลางได้แก่ เขต 4 - 9 จำนวน 301 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุ

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและความแปลกแยกในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนคุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำมากกับความแปลกแยกในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.130$ ที่ $p = 0.024$) และมีวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมากกับความแปลกแยกในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.234$ ที่ $p < 0.001$) และพบว่ามีเพียงคุณลักษณะงานกับมิติวัฒนธรรมเท่านั้นที่สามารถอธิบายความแปลกแยกในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคกลาง ได้ร้อยละ 7.2 ดังนั้นหากพยาบาลมีคุณลักษณะงานที่ดี ย่อมส่งผลให้เกิดความแปลกแยกในการทำงานน้อยลง

ข้อเสนอแนะ: ผู้บริหารและหน่วยงานควรกำหนดคุณลักษณะงานให้เหมาะสมเสริมสร้างมิติวัฒนธรรมที่ดีในองค์กร รวมทั้งเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารด้านภาวะผู้นำ

คำสำคัญ: ความแปลกแยกในการทำงาน / ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน / คุณลักษณะงาน / มิติวัฒนธรรม

**WORK ALIENATION OF PROFESSIONAL NURSES IN DISTRICT HOSPITALS
IN THE CENTRAL REGION OF THAILAND**

PATCHARAPORN NATSAWANG 5037049 PHPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORY COMMITTEE: BHUSITA INTARAPRASONG, Ph.D.(Dev.
Adm.), JANYA PATARA-ACHACHAI, Sc.D.(Bios.)**ABSTRACT**

This research is explanatory research that explains the conditions that affect work alienation of professional nurses, supportive leadership, job characteristics, and cultural dimensions of professional nurses in district hospitals in the central region of Thailand. It analyzed the relationships between work alienation and supportive leadership, job characteristics and cultural dimensions in the workplace. Data were collected from 301 professional nurses in district hospitals with 30, 60, 90, and 120 beds in districts 4 to 9 of the central region. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation, and multiple regression.

The results revealed that supportive leadership and work alienation had no relationship with each other, but job characteristics had a significant negative relationship at a low level with work alienation ($r = -0.130$, $p\text{-value} = 0.024$). Cultural dimensions had a significant positive relationship at a low level with work alienation ($r = 0.234$, $p < 0.001$) and it was found that only job characteristics and cultural dimensions could explain 7.2% of work alienation of the professional nurses in this study. Therefore, if nurses have good job characteristics, it may reduce work alienation.

Recommendation: administrators and departments should set appropriate job characteristics and encourage the organization to have good cultural dimensions as well as build up their performance in leadership management.

**KEY WORDS: WORK ALIENATION / SUPPORTIVE LEADERSHIP /
JOB CHARACTERISTICS / CULTURAL DIMENSIONS**

187 pages